

Geçitli Köyü (Hakkâri) ve Civarında Tespit Edilen Makromantarlar

Seyfettin Kaya^{1*}, Mustafa Emre Akçay²

¹Gevaş Devlet Hastanesi, Ameliyathane Bölümü, Gevaş, Van, Türkiye

²Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Tuşba, Van, Türkiye

*e-mail: seyfettinkaya30@gmail.com

DOI: 10.57244/dfbd.1466316

Geliş tarihi/Received:07/04/2024

Kabul tarihi/Accepted:04/08/2024

Özet

Hakkâri ili merkez ilçe sınırları içerisinde yer alan Geçitli köyü ve çevresinde 2021-2022 yılları arasında toplanan makromantarlar üzerinde yapılan bu çalışma ile mantarların doğal habitatlarında renkli fotoğrafları çekilerek, ekolojik ve morfolojik özelliklerinin yanı sıra etnomikolojik verileri de arazi defterine not edilmiştir. Arazi ve laboratuvar aşamalarından sonra teşhisleri yapılan örneklerin *Agaricomycetes*, *Leotiomycetes* ve *Pezizomycetes* sınıflarına ait 7 takım ve 29 familyaya ait toplam 109 makromantar türü olduğu tespit edilmiştir. Bunların 30 tanesi yenen, 60'ı yenmeyen ve 19'unun ise zehirli özellikte olduğu belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Geçitli köyü, (Hakkâri/Türkiye), Makromantar, Taksonomi

Macrofungi Identified in Geçitli Village (Hakkâri) and Surroundings

Abstract

This study conducted on macrofungi collected in Geçitli village and around within the borders of the central district of Hakkâri province between 2021 and 2022 involved taking colored photographs of mushrooms in their natural habitats, along with noting ecological, morphological, and ethnomycological data in the field records. After field and laboratory studies, it was determined that there were total of 109 macrofungal species belonging to 7 orders and 29 families of *Agaricomycetes*, *Leotiomycetes*, and *Pezizomycetes* classes. Among these, 30 were edible, 60 were inedible, and 19 were identified as poisonous.

Keywords: Geçitli village, (Hakkâri/Turkey), Macrofungi, Taxonomy

GİRİŞ

Araştırma bölgesi olan Geçitli köyü ve çevresi, Hakkâri'nin en kalabalık köylerinden olup il merkezinin 28 km batısında bulunmaktadır. 2044 m rakıma sahip olan Geçitli köyünün doğusunda Durankaya beldesi, batısında Akkuş köyü, kuzeyinde Işık köyü, güneyinde ise "saklı cennet" olarak bilinen Kavalköy şelalesiyle ünlenmiş olan Kavalköy bulunmaktadır (Anonim, 2023), (Şekil 1).

Araştırma bölgesinin batısında 3031 m yüksekliğinde Geçit tepe, kuzeydoğusunda ise 3262 m yüksekliğindeki Koç tepe yer almaktadır. Bölgenin önemli su kaynakları; Cemilatlı deresi, Taşlık deresi, Üzümcü deresi ve Sitre dereleridir. Bu dereler bölgenin en önemli akarsularından biri olan Zap nehrini beslemektedirler. Debileri ilkbaharda yüksek olmakla beraber temmuz-ağustos aylarında ciddi bir düşüş görülmektedir. Tarıma elverişli düzlük alan bakımından fakir olan araştırma bölgesinin seyrek olan tarımsal alanlarının sulama çalışmaları bu

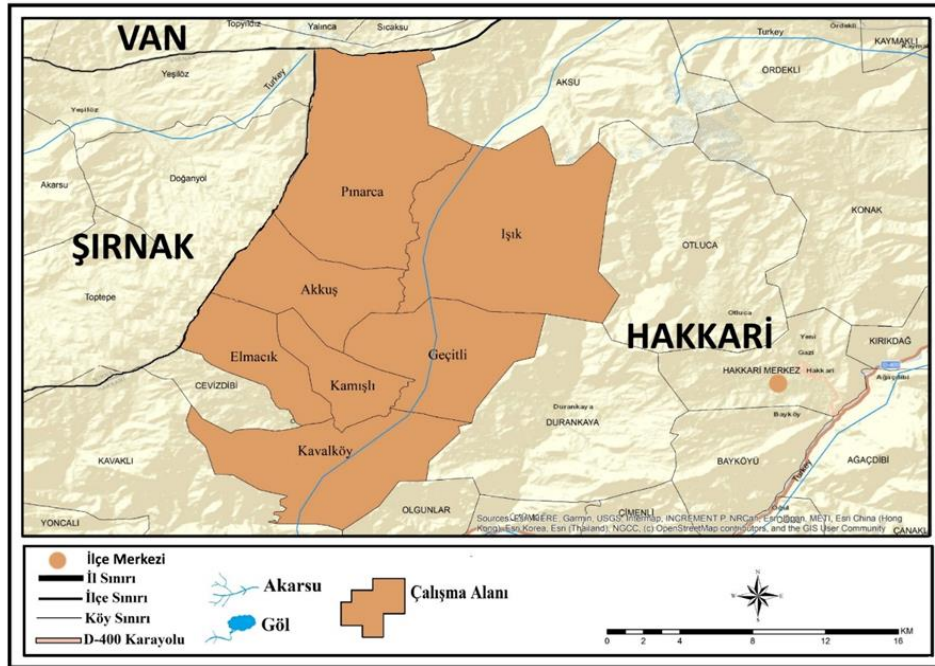
kaynaklarla sağlanmaktadır (Kaval ve ark. 2014). Bölgenin oldukça engebeli olması mantar popülasyonlarının yayılışını sınırlandırmaktadır.

Araştırma alanındaki bitki florasının yayılışında belirleyici olan faktörler ve mevcut tür kompozisyonları incelendiğinde, alanın hâkim bitki örtüsünün step olduğu görülmektedir. Arazinin jeomorfolojisinin bölge içerisinde değişkenlik göstermesi araştırma alanı ve çevresindeki doğal bitki örtüsüne zenginlik katmaktadır.

Araştırma bölgesinde yaygın olarak bulunan ve makromantarların yayılışında doğrudan etkili olan ağaç türleri şunlardır; ceviz (*Juglans* sp.), dişbudak (*Fraxinus* sp.), söğüt (*Salix* sp.), gül (*Rosa* sp.), kavak (*Populus* sp.), elma (*Malus* sp.), huş (*Betula* sp.) ve meşe (*Quercus* sp.) (Kaval ve ark. 2014).

Ülkemizin makrofungal çeşitliliğinin belirlenmesine yönelik yapılan çalışmalar ile tespit edilen türler “Macrofungi of Turkey, Checklist Volume III” te verilmiştir. Ülkemizde Mart 2022 tarihi itibari ile *Ascomycota* ve *Basidiomycota* bölümleri içerisinde dağılım gösteren 3094 makromantar türünün belirlendiği görülmektedir (Sesli ve Denchev 2014; Solak ve ark. 2015; Sesli ve ark. 2020; Solak ve Türkoğlu 2022). Mevcut tarihten sonra Türkiye makromantar çeşitliliğini belirlemeye yönelik günümüze kadar ülkemizin çeşitli bölgelerinde yapılan çalışmalar (Acar, 2023; Akata ve ark. 2023; Akçay ve ark. 2023; Kaygusuz ve ark. 2023; Sadullahoğlu ve ark. 2023; Sesli, 2023a; Sesli, 2023b; Sesli, 2023c; Sesli, 2023d; Sesli, 2023e; Uzun ve Kaya 2023; Yeşilyurt ve ark. 2023; Çelik ve ark. 2024; ve Yeşilyurt ve ark. 2024) neticesinde ülkemizdeki makromantar takson sayısının her geçen gün arttığı görülmektedir. Ülkemizin makromantar çeşitliliğinin henüz tahmin edilen seviyenin çok altında olduğu bilinmekte ve bu çalışmaların devam etmesi büyük önem arz etmektedir.

Ülkemiz ve dünya mikobiyotasının zenginleştirilmesine katkı sunmak amacıyla yapılan bu çalışma ile Geçitli köyü (Hakkâri) ve çevresinde doğal olarak yetişen makromantarlar tespit edilmiş ayrıca mantarların habitat, mevsimsel dağılım ve yörede etnomikolojik amaçlı olarak faydalanma durumları belirlenmiştir.



Şekil 1. Araştırma bölgesinin haritası.

MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışmanın materyalini 2021-2022 yılları arasında Hakkâri iline bağlı Geçitli köyü ve çevresinde yetişen makromantar örnekleri oluşturmaktadır. Çoğunlukla ilkbahar ve sonbahar aylarında toplanan örneklerin renkli görselleri çekilerek, ekolojik ve morfolojik özelliklerinin yanı sıra etnomikolojik verileri de not edilmiştir. Arazi defterinde tutulan bu notlar mantar teşhisleri aşamasında veri olarak kullanılmıştır. Araziden laboratuvara taşınan mantar örneklerine gerekli mikolijik teknikler uygulanarak kurutulmuş ve fungaryum materyali haline getirilmiştir.

Arazi ve laboratuvar çalışmaları ile elde edilen veriler (Bessette ve ark. 2000; Bessette ve ark. 2013; Beug ve ark. 2014; Breitenbach ve Krânzlin 1986; Breitenbach ve Krânzlin 1991; Breitenbach ve Krânzlin 1995; Breitenbach ve Krânzlin 2000; Buczacki, 2012; Dähncke, 2004; Hausknecht ve ark. 2004; Jordan, 1995; Jordan, 2004; Krânzlin, 2005; Kuo ve Methven 2014; Moser, 1983; Phillips, 1981; Phillips, 2006; ve Thompson, 2013) tarafından hazırlanmış eserler ile ülkemizde daha önce yapılan çalışmalar (Gücin, 1990; Demirel, 1996; Kaya, 2001; Türkekul, 2003; Uzun, 2010; Keleş, 2010; Akata ve ark., 2010 ve Acar ve ark. 2020) ışığında örneklerin teşhisleri yapılarak Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü Fungaryumu'nda saklanmaktadır.

BULGULAR

Bu çalışma Geçitli köyü (Hakkâri) ve çevresinde doğal olarak kendi habitatlarında yetişen makromantarların tespit edilmesi amacı ile yapılmıştır. Çalışma sonucunda 21'i *Ascomycota* ve 88'i *Basidiomycota* bölümlerine ait olmak üzere toplam 109 tür tespit edilmiştir. Teşhis edilen türlerin güncel bilimsel isimleri ve taksonomik kategorileri <http://indexfungorum.org> (2024) veri bankası baz alınarak sistematik sırasıyla ve alfabetik olarak habitatları, yayılışları, toplama tarihleri, fungaryum numaraları ve yenilebilirlikleri ile birlikte liste halinde sunulmuştur. Ayrıca Sesli ve arkadaşları (2020) tarafından türler için belirlenmiş olan Türkçe isimleri de parantez içinde verilmiştir.

Ascomycota Whittaker

Leotiomycetes O.E. Erikss. & Winka

Helotiales Nannf.

Helotiaceae Rehm

1. *Hymenoscyphus calyculus* (Fr.) W. Phillips (Sarımih)

Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.) dal kalıntısı üzeri, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1781m, 13.10.2021, Kaya 156; Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) dal kalıntısı üzeri, 37°34'59"K, 43°32'37"D, 1635m, 23.10.2021, Kaya 183. Yenmez.

2. *Hymenoscyphus caudatus* (P. Karst.) Dennis

Geçitli köyü, nemli ve çürümekte olan bitki kalıntısı üzeri, 37°35'27"K, 43°33'53"D, 1877m, 27.09.2021, Kaya 42. Yenmez.

3. *Hymenoscyphus fructigenus* (Bull.) Gray (Meyvemih)

Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) dalı kalıntısı üzeri, 37°35'27"K, 43°33'53"D, 1889m, 27.09.2021, Kaya 58. Yenmez.

4. *Hymenoscyphus scutula* (Pers.) W. Phillips (Saplımih)

Geçitli köyü, nemli bitki kalıntısı üzeri, 37°35'27"K, 43°33'53"D, 1875m, 27.09.2021, Kaya 39; Işık köyü, nemli bitki kalıntısı üzeri, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1794m, 29.09.2021, Kaya 79. Yenmez.

5. *Hymenoscyphus umbilicatus* (Le Gal) Dumont (Eğik sarıgülle)

Geçitli köyü, nemli dal kalıntısı üzeri, 37°35'56"K, 43°33'40"D, 1925m, 27.09.2021, Kaya 29. Yenmez.

Pezizomycetes O.E. Erikss. & Winka

Pezizales J. Schröt.

Helvellaceae Fr.

6. *Helvella lacunosa* Afzel. (Bet semermantarı)

Akkuş köyü, kavak (*Populus* sp.), huş (*Betula* sp.) ve ceviz (*Juglans* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°36'41"K, 43°31'09"D, 1836m, 15.05.2022, Kaya 271. Yenir.

7. *Helvella leucopus* Pers. (Top semermantarı)

Akkuş köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°36'43"K, 43°30'55"D, 1903m, 29.04.2022, Kaya 217. Yenir.

Morchellaceae Rchb.

8. *Morchella angusticeps* Peck (Köşeligöbek)

Akkuş köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°36'41"K, 43°31'02"D, 1851m, 11.05.2022, Kaya 233; Geçitli köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°38'33"K, 43°32'19"D, 1813m, 21.05.2022 Kaya 288. Yenir.

9. *Verpa bohemica* (Krombh.) J. Schröt. (Çanmantarı)

Geçitli köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°38'33"K, 43°32'19"D, 1749m, 21.05.2022, Kaya 286. Yenir.

Pezizaceae Dumort.

10. *Adelphella babingtonii* (Berk. & Broome) Pfister, Matočec & I. Kušan (Yassıkadayıf)

Kaval köyü, nemli söğüt (*Salix* sp.) kütüğü üzeri, 37°31'36"K, 43°29'52"D, 1360m, 23.10.2021, Kaya 178. Yenmez.

11. *Galactinia granulosa* (Gillet) Le Gal

Geçitli köyü, nemli bitki kalıntıları arasında, 37°35'27"K, 43°33'53"D, 1883m, 27.09.2021, Kaya 47; Işık köyü, nemli toprak üzeri, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1781m, 04.10.2021, Kaya 111; Akkuş köyü, nemli toprak üzeri, 37°36'41"K, 43°31'02"D, 1846m, 15.05.2022, Kaya 279. Yenmez.

12. *Pachyella celtica* (Boud.) Häffner (Mortepsi)

Kamışlı köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, nemli toprak üzeri, 37°33'23"K, 43°30'50"D, 1697m, 10.09.2021, Kaya 22. Yenmez.

13. *Pachyella clypeata* (Schwein.) Le Gal

Kamışlı köyü, söğüt (*Salix* sp.) kütüğü üzeri, 37°33'23"K, 43°30'50"D, 1697m, 10.09.2021, Kaya 13. Yenmez.

14. *Paragalactinia succosa* (Berk.) Van Vooren (Oyukçanak)

Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1794m, 29.09.2021, Kaya 86. Yenmez.

15. ***Peziza depressa*** Pers. (Basıkçanak)

Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, nemli toprak üzeri, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1792m, 29.09.2021, Kaya 80. Yenmez.

16. ***Peziza fimeti*** (Fuckel) E.C. Hansen (Ezikçanak)

Akkuş köyü, gübre bakımından zengin toprak üzeri, 37°36'43"K, 43°30'55"D, 1885m, 29.04.2022, Kaya 215. Yenmez.

Pyronemataceae Corda

17. ***Geopora arenosa*** (Fuckel) S. Ahmad (Tüylü dalgatopu)

Geçitli köyü, kavak (*Populus* sp.) ve söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, kısmen toprağa gömülü, 37°35'27"K, 43°33'53"D, 1880m, 27.09.2021, Kaya 55; Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ve söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, kısmen toprağa gömülü, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1783m, 29.09.2021, Kaya 77. Zehirli.

18. ***Humaria hemisphaerica*** (F.H. Wigg.) Fuckel (Sarı tüylüfincan)

Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, bitki kalıntıları üzeri, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1781m, 04.10.2021, Kaya 110. Yenmez.

19. ***Scutellinia scutellata*** (L.) Lambotte (Dikenlitabak)

Kaval köyü, nemli söğüt (*Salix* sp.) kütüğü üzeri, 37°31'34"K, 43°29'54"D, 1241m, 23.10.2021, Kaya 179. Yenmez.

20. ***Tricharina gilva*** (Boud. ex Cooke) Eckblad (Hoş bahargüzeli)

Akkuş köyü, yanmış odun parçaları üzeri, 37°37'04"K, 43°28'48"D, 2247m, 11.05.2022, Kaya 244. Yenmez.

21. ***Trichophaeopsis bicuspis*** (Boud.) Korf & Erb (Kirpiklikendar)

Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, nemli toprak üzeri, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1781m, 10.10.2021, Kaya 127. Yenmez.

Basidiomycota R.T. Moore

Agaricomycetes Doweld

Agaricales Underw.

Agaricaceae Chevall.

22. ***Agaricus arvensis*** Schaeff. (Atmantarı)

Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları açıklığı, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1781m, 13.10.2021, Kaya 155; Akkuş köyü, gübrelik alan, 37°36'41"K, 43°31'02"D, 1868m, 15.05.2022, Kaya 252. Yenir.

23. ***Agaricus bresadolanus*** Bohus (Halkalıkızıl)

Işık köyü, huş (*Betula* sp.) ve kavak (*Populus* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan açıklığı, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1781m, 13.10.2021, Kaya 170. Yenmez.

24. ***Leucoagaricus leucothites*** (Vittad.) Wasser (Ak etlice)

Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları açıklığı, çimenler arası, 37°35'27"K, 43°33'53"D, 1874m, 27.09.2021 Kaya 45. Yenir.

25. ***Leucoagaricus subcretaceus*** Bon (Tok etlice)

Işık köyü, çayırılık alan, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1783m, 04.10.2021, Kaya 100. Yenmez.

26. ***Macrolepiota mastoidea*** (Fr.) Singer (Turnabacağı)

Pınarca köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°38'33"K, 43°32'19"D, 1882m, 23.10.2021, Kaya 201. Yenir.

Bolbitiaceae Singer

27. *Conocybe arrhenii* (Fr.) Kits van Wav. (Uzun yalınetek)

Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, 37°35'27"K, 43°33'53"D, 1894m, 27.09.2021, Kaya 61. Yenmez.

28. *Conocybe tenera* (Schaeff.) Kühner (Daz yalınetek)

Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.), kavak (*Populus* sp.) ve ceviz (*Juglans* sp.) ağaçlarının bulunduğu karışık ağaçlık alan, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1779m, 29.09.2021, Kaya 67. Yenmez.

Cortinariaceae Singer

29. *Cortinarius casimirii* (Velen.) Huijsman (

Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.), kavak (*Populus* sp.) ve ceviz (*Juglans* sp.) ağaçlarının bulunduğu karışık ağaçlık alan, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1791m, 13.10.2021, Kaya 172; Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.), kavak (*Populus* sp.) ve ceviz (*Juglans* sp.) ağaçlarının bulunduğu karışık ağaçlık alan, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1773m, 13.10.2021, Kaya 173. Yenmez.

30. *Cortinarius cinnabarinus* Fr. (Öcü örümcekmantarı)

Kamışlı köyü, söğüt (*Salix* sp.) ve meşe (*Quercus* sp.) ağaçları altı, 37°33'23"K, 43°30'50"D, 1695m, 10.09.2021, Kaya 9. Yenmez.

31. *Cortinarius evernius* (Fr.) Fr. (Küt örümcekmantarı)

Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) ve kavak (*Populus* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°35'27"K, 43°33'53"D, 1898m, 27.29.2021, Kaya 63; Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1781m, 10.10.2021, Kaya 144. Yenmez.

Entolomataceae Kotl. & Pouzar

32. *Entoloma incanum* (Fr.) Hesler (Kemerli kıvrıkbaş)

Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, 37°35'56"K, 43°33'40"D, 1926m, 27.09.2021, Kaya 30. Yenmez.

33. *Entoloma rhodopolium* (Fr.) P. Kumm. (Kızıl kıvrıkbaş)

Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, 37°35'27"K, 43°33'53"D, 1880m, 27.09.2021, Kaya 51. Zehirli.

Hydnangiaceae Gäum. & C.W. Dodge

34. *Laccaria laccata* (Scop.) Cooke (Düzenbaz)

Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1781m, 10.10.2021, Kaya 132. Yenir.

Hygrophoraceae Lotsy

35. *Hygrocybe conica* (Schaeff.) P. Kumm. (Alaca mummantarı)

Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, 37°35'56"K, 43°33'40"D, 1921m, 27.09.2021, Kaya 35. Yenmez.

Hymenogastraceae Vittad.

36. *Flammula alnicola* (Fr.) P. Kumm. (Kızıl pulbaş)

Akuş köyü, elma ağacı (*Malus domestica*) kök kalıntıları üzeri, 37°36'41"K, 43°31'02"D, 1846m, 11.05.2022, Kaya 242. Yenmez.

37. *Hebeloma birrus* (Fr.) Gillet (Yünlü turpkokan)

Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.), kavak (*Populus* sp.) ve ceviz (*Juglans* sp.) ağaçlarının bulunduğu karışık ağaçlık alan, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1783m, 29.09.2021, Kaya 71. Yenmez.

38. *Hebeloma clavulipes* Romagn. (Cemre turpkokan)

Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1781m, 04.10.2021, Kaya 102. Yenmez.

39. *Hebeloma crustuliniforme* (Bull.) Qué. (Benekli turpkokan)

Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1781m, 04.10.2021, Kaya 118. Zehirli.

40. *Hebeloma leucosarx* P.D. Orton (Paslı turpkokan)

Pınarca köyü, huş (*Betula* sp.) ve kavak (*Populus* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°38'33"K, 43°32'19"D, 1883m, 23.10.2021, Kaya 204. Yenmez.

41. *Hebeloma mesophaeum* (Pers.) Qué. (Ala turpkokan)

Kamışlı köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, 37°33'23"K, 43°30'50"D, 1696m, 10.09.2021, Kaya 10. Zehirli.

42. *Hebeloma pusillum* J.E. Lange (Benli turpkokan)

Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, 37°34'59"K, 43°32'37"D, 1644m, 23.10.2021, Kaya 181. Yenmez.

43. *Hebeloma sacchariolens* Qué. (Şekerli turpkokan)

Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ve söğüt (*Salix* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1781m, 10.10.2021, Kaya 136. Yenmez.

44. *Psilocybe coronilla* (Bull.) Noordel. (Kefgarik)

Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1786m, 29.09.2021, Kaya 88; Akkuş köyü, çayırılık alan, 37°37'04"K, 43°28'48"D, 2276m, 11.05.2022, Kaya 251. Yenir.

Incertae sedis

45. *Lepista nuda* (Bull.) Cooke (Mavi cincile)

Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, 37°36'41"K, 43°31'02"D, 1839m, 21.05.2022, Kaya 291. Yenir.

46. *Melanoleuca melaleuca* (Pers.) Murrill (Saf yılanmantarı)

Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, 37°34'59"K, 43°32'37"D, 1631m, 23.10.2021, Kaya 182. Yenir.

47. *Meotomyces dissimulans* (Berk. & Broome) Vizzini

Akkuş köyü, ceviz (*Juglans* sp.) ağacı yaprak ve dal kalıntıları üzeri, 37°36'41"K, 43°31'02"D, 1852m, 11.05.2022, Kaya 239. Yenmez.

48. *Panaeolus olivaceus* F.H. Møller (Kara tersçanı)

Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.) ve kavak (*Populus* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1781m, 13.10.2021, Kaya 164. Zehirli.

49. *Panaeolus rickenii* Hora

Pınarca köyü, çayırılık alan, 37°38'33"K, 43°32'19"D, 1903m, 23.10.2021, Kaya 198. Zehirli.

Inocybaceae Jülich

50. *Inocybe amethystina* Kuyper (Çiftkümbet)

Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1781m, 10.10.2021, Kaya 145. Zehirli.

51. *Inocybe ayeri* Furrer-Ziogas (Elkümbet)

Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.) ve kavak (*Populus* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1786m, 29.09.2021, Kaya 65. Zehirli.

52. *Inocybe dulcamara* (Pers.) P. Kumm. (Hanımkümbet)

Kamışlı köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, 37°33'23"K, 43°30'50"D, 1694m, 10.09.2021, Kaya 25; Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1781m, 10.10.2021, Kaya 147. Zehirli.

53. *Inocybe flocculosa* Sacc. (Aykümbet)

Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1785m, 29.09.2021, Kaya 81; Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1787m, 13.10.2021, Kaya 85. Zehirli.

54. *Inocybe fuscidula* Velen. (Bulanıkkümbet)

Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1788m, 29.09.2021, Kaya 92. Zehirli.

55. *Inocybe godeyi* Gillet (Utangaçmantar)

Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.), meşe (*Quercus* sp.) ve kavak (*Populus* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1784m, 13.10.2021, Kaya 171. Zehirli.

56. *Inocybe hirtella* Bres. (Uzakkümbet)

Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1791m, 29.09.2021, Kaya 89; Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1785m, 29.09.2021, Kaya 93. Zehirli.

57. *Inocybe inodora* Velen.

Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1781m, 04.10.2021, Kaya 119; Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1781m, 10.10.2021, Kaya 134. Zehirli.

58. *Inocybe phaeoleuca* Kühner (Kozakümbeti)

Akkuş köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°36'43"K, 43°30'55"D, 1890m, 29.04.2022, Kaya 218. Zehirli.

59. *Inocybe splendens* R. Heim (Haskümbet)

Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1781m, 10.10.2021, Kaya 128. Zehirli.

60. *Mallocybe perbrevis* (Weinm.) Matheny & Esteve-Rav. (Kısakümbet)

Kamışlı köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, 37°33'23"K, 43°30'50"D, 1701m, 10.09.2021, Kaya 19; Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1781m, 10.10.2021, Kaya 123. Zehirli.

Marasmiaceae Roze ex Kühner

61. *Marasmius oreades* (Bolton) Fr. (Mıhbaşı)

Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.) ve kavak (*Populus* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık açıklığı, çayırılık alan, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1779m, 13.10.2021, Kaya 150. Yenir.

62. *Marasmius torquescens* Quéf.

Akkuş köyü, ceviz (*Juglans* sp.) ağaçları altı, 37°36'41"K, 43°31'09"D, 1833m, 15.05.2022, Kaya 265. Yenmez.

Mycenaceae Overeem

63. *Atheniella delectabilis* (Peck) Lüderitz & H. Lehmann (Saydamkafa)
Kamışlı köyü, bitki kalıntısı üzeri, 37°33'23"K, 43°30'50"D, 1702m,
10.09.2021, Kaya 14. Yenmez.
64. *Mycena aetites* (Fr.) Quél. (Orak kukulcuk)
Akkuş köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°36'43"K, 43°30'55"D, 1885m,
29.04.2022, Kaya 208. Yenmez.
65. *Mycena galopus* (Pers.) P. Kumm. (Bulak kukulcuk)
Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.) ve kavak (*Populus* sp.) ağaçlarından oluşan karışık
ağaçlık alan, ağaç kalıntıları üzeri, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1781m, 13.10.2021,
Kaya 161. Yenmez.
66. *Mycena leptcephala* (Pers.) Gillet (Başlı kukulcuk)
Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.) ve kavak (*Populus* sp.) ağaçlarından oluşan karışık
ağaçlık alan, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1781m, 13.10.2021, Kaya 160. Yenmez.

Physalacriaceae Corner

67. *Armillaria mellea* (Vahl) P. Kumm. (Balmantarı)
Akkuş köyü, ağaç kalıntıları üzeri, 37°36'41"K, 43°31'02"D, 1853m,
11.05.2022, Kaya 235. Yenir.
68. *Armillaria ostoyae* (Romagn.) Herink (Külahlı balmantarı)
Akkuş köyü, söğüt (*Salix* sp.) ve kavak (*Populus* sp.) ağaçlarından oluşan
karışık ağaçlık alan, ağaç kalıntıları üzeri, 37°36'41"K, 43°31'09"D, 1831m,
15.05.2022, Kaya 270. Yenir.
69. *Hymenopellis radicata* (Relhan) R.H. Petersen (Boz zarderi)
Akkuş köyü, söğüt (*Salix* sp.), kavak (*Populus* sp.) ve huş (*Betula* sp.)
ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, odun kalıntıları üzeri, 37°36'41"K,
43°31'02"D, 1865m, 15.05.2022, Kaya 255. Yenmez.

Pleurotaceae Kühner

70. *Pleurotus eryngii* (DC.) Quél. (Çakşırımantarı)
Akkuş köyü, heliz (*Ferula* sp.) bitkisi kalıntıları üzeri, 37°38'33"K, 43°32'19"D,
2287m, 11.05.2022, Kaya 250. Yenir.
71. *Pleurotus ostreatus* (Jacq.) P. Kumm. (İstiridyemantarı)
Pınarca köyü, kavak (*Populus* sp.) kütüğü üzeri, 37°36'41"K, 43°31'02"D,
1903m, 23.10.2021, Kaya 206. Yenir.

Pluteaceae Kotl. & Pouzar

72. *Pluteus nanus* (Pers.) P. Kumm. (Cüce çıtkırdı)
Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.), kavak (*Populus* sp.) ve huş (*Betula* sp.) ağaçlarından
oluşan karışık ağaçlık alan, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1788m, 29.09.2021, Kaya 70.
Yenmez.
73. *Pluteus romellii* (Britzelm.) Lapl. (El çıtkırdı)
Geçitli köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°38'33"K, 43°32'19"D, 1828m,
21.05.2022, Kaya 289. Yenir.
74. *Volvariella pusilla* (Pers.) Singer (Cüce yumurtamantarı)
Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, 37°35'56"K, 43°33'40"D, 1924m,
27.09.2021, Kaya 36. Yenir.

Porothelaceae Murrill

75. **Phloeomana hiemalis** (Osbeck) Redhead (Ak yivlişemsiye)

Akkuş köyü, ceviz (*Juglans* sp.) kütüğü üzeri, 37°36'41"K, 43°31'02"D, 1844m, 11.05.2022, Kaya 228. Yenmez.

Psathyrellaceae Vilgalys, Moncalvo & Redhead

76. **Candolleomyces candolleanus** (Fr.) D. Wächt. & A. Melzer (Güzel pulcuklu)

Akkuş köyü, söğüt (*Salix* sp.) kütüğü dibi, 37°36'44"K, 43°30'59"D, 1877m, 11.05.2022, Kaya 282; Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.), kavak (*Populus* sp.), ceviz (*Juglans* sp.) ve huş (*Betula* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°36'41"K, 43°31'02"D, 1833m, 21.05.2022, Kaya 292. Yenmez.

77. **Coprinellus disseminatus** (Pers.) J.E. Lange (Minikmürekkap)

Geçitli köyü, kavak (*Populus* sp.) kütüğü çevresi, 37°35'19"K, 43°34'17"D, 1906m, 10.09.2021, Kaya 2; Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) kütüğü dibi, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1884m, 10.09.2021, Kaya 5; Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, 37°35'27"K, 43°33'53"D, 1778m, 04.10.2021, Kaya 109; Pınarca köyü, kavak (*Populus* sp.) kütüğü dibi, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1897m, 23.10.2021, Kaya 207. Yenir.

78. **Coprinellus micaceus** (Bull.) Vilgalys, Hopple & Jacq. Johnson (Pullumürekkap)

Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları dibi, 37°38'33"K, 43°32'19"D, 1770m, 10.09.2021, Kaya 66; Akkuş köyü, ceviz (*Juglans* sp.) kütüğü çevresi, 37°36'41"K, 43°31'09"D, 1831m, 04.10.2021, Kaya 261. Yenir.

79. **Coprinopsis atramentaria** (Bull.) Redhead, Vilgalys & Moncalvo (Kütük döbeleni)

Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı ve ceviz (*Juglans* sp.) ağaçları çevresi, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1784m, 13.10.2021, Kaya 167; Akkuş köyü, ceviz kütüğü üzeri, 37°36'41"K, 43°31'02"D, 1849m, 11.05.2022, Kaya 232. Zehirli.

80. **Coprinopsis lagopus** (Fr.) Redhead, Vilgalys & Moncalvo (Hürmüz döbeleni)

Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağacı dibi, 37°35'56"K, 43°33'40"D, 1924m, 27.09.2021, Kaya 37. Yenir.

81. **Coprinopsis marcescibilis** (Britzelm.) Örstadius & E. Larss. (Boncuk döbeleni)

Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.), kavak (*Populus* sp.), ceviz (*Juglans* sp.) ve huş (*Betula* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan açıklığı, çayırılık alan, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1784m, 04.10.2021, Kaya 97. Yenmez.

82. **Coprinopsis strossmayeri** (Schulzer) Redhead, Vilgalys & Moncalvo (Yitik döbeleni)

Işık köyü, Yapraklı mezarası, keçi ve koyun gübresi bakımından zengin kumlu toprak üzeri, 37°37'04"K, 43°28'48"D, 2247m, 10.09. 2021, Kaya 1. Yenmez.

83. **Parasola auricoma** (Pat.) Redhead, Vilgalys & Hopple (Sevelen)

Akkuş köyü, söğüt (*Salix* sp.), kavak (*Populus* sp.) ve ceviz (*Juglans* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°36'41"K, 43°31'09"D, 1825m, 15.05.2022, Kaya 262; Akkuş köyü, söğüt (*Salix* sp.) ve kavak (*Populus* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°36'41"K, 43°31'02"D, 1847m, 15.05.2022, Kaya 278. Yenmez.

84. *Parasola conopilea* (Fr.) Örstadius & E. Larss. (Kırk sevelen)

Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları açıklığı, çayırılık alan, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1781m, 04.10.2021, Kaya 116. Yenmez.

85. *Parasola kuehneri* (Uljé & Bas) Redhead, Vilgalys & Hopple (Doruk sevelen)

Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1779m, 10.10.2021, Kaya 135; Işık köyü, çayırılık alan, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1782m, 10.10.2021, Kaya 146. Yenmez.

86. *Parasola plicatilis* (Curtis) Redhead, Vilgalys & Hopple (Açık sevelen)

Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, 37°34'59"K, 43°32'37"D, 1633m, 23.10.2021, Kaya 190. Yenir.

87. *Psathyrella bifrons* (Berk.) A.H. Sm. (Gök pulcuklu)

Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.), kavak (*Populus* sp.) ve ceviz (*Juglans* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1791m, 04.10.2021, Kaya 99; Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ve söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1781m, 10.10.2021, Kaya 130. Yenmez.

88. *Psathyrella bipellis* (Quél.) A.H. Sm. (Gür pulcuklu)

Akkuş köyü, kavak (*Populus* sp.), ceviz (*Juglans* sp.) ve söğüt (*Salix* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°36'41"K, 43°31'02"D, 1846m, 11.05.2022, Kaya 230; Akkuş köyü, söğüt (*Salix* sp.), kavak (*Populus* sp.) ve ceviz (*Juglans* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°36'41"K, 43°31'02"D, 1843m, 15.05.2022, Kaya 280. Yenmez.

89. *Psathyrella corrugis* (Pers.) Konrad & Maubl. (Küt pulcuklu)

Işık köyü, huş (*Betula* sp.), kavak (*Populus* sp.) ve söğüt (*Salix* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1781m, 04.10.2021, Kaya 95. Yenmez.

90. *Psathyrella prona* (Fr.) Gillet (Yel pulcuklu)

Işık köyü, huş (*Betula* sp.), kavak (*Populus* sp.) ve söğüt (*Salix* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1781m, 04.10.2021, Kaya 98; Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1781m, 10.10.2021, Kaya 133. Yenmez.

91. *Psathyrella pseudogracilis* (Romagn.) M.M. Moser (Yağ pulcuklu)

Işık köyü, huş (*Betula* sp.), kavak (*Populus* sp.) ve söğüt (*Salix* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1781m, 13.10.2021, Kaya 157. Yenmez.

Strophariaceae Singer & AH Sm.

92. *Agrocybe dura* (Bolton) Singer (Yaz meteliği)

Akkuş köyü, huş (*Betula* sp.), kavak (*Populus* sp.) ve söğüt (*Salix* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°36'41"K, 43°31'02"D, 1868m, 15.05.2022, Kaya 253. Yenir.

93. *Agrocybe molesta* (Lasch) Singer (Şen metelik)

Akkuş köyü, çayırılık alan, 37°36'41"K, 43°31'02"D, 1839m, 15.05.2022, Kaya 274. Yenir.

94. *Agrocybe praecox* (Pers.) Fayod (Bahar meteliği)

Işık köyü, huş (*Betula* sp.) ve kavak (*Populus* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1780m, 09.09.2021, Kaya 87. Yenir.

95. *Pholiota gummosa* (Lasch) Singer (Yapışkan pulbaş)

Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) kalıntıları üzeri, 37°34'59"K, 43°32'37"D, 1634m, 23.10.2021, Kaya 193. Yenmez.

Tricholomataceae R. Heim ex Pouzar

96. *Tricholoma basirubens* (Bon) A. Riva & Bon (Altınkarakız)

Işık köyü, huş (*Betula* sp.) ve kavak (*Populus* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°37'19"K, 43°32'53"D, 1784m, 13.10.2021, Kaya 169. Yenmez.

97. *Tricholoma sculpturatum* (Fr.) Quél. (Yabankarakız)

Akkuş köyü, huş (*Betula* sp.) kütüğü dibi, 37°36'43"K, 43°30'55"D, 1888m, 29.04.2022, Kaya 213; Akkuş köyü, huş (*Betula* sp.) ağaçları altı, 37°36'43"K, 43°30'55"D, 1891m, 29.04.2022, Kaya 214. Yenir.

Tubariaceae Vizzini

98. *Tubaria conspersa* (Pers.) Fayod (Ökse tubarya)

Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, 37°35'19"K, 43°34'17"D, 1892m, 10.09.2021, Kaya 4. Yenmez.

Boletales E.-J. Gilbert

Boletaceae Chevall.

99. *Boletus edulis* Bull. (Çörek mantarı)

Pınarca köyü, huş (*Betula* sp.) ve kavak (*Populus* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°38'33"K, 43°32'19"D, 1876m, 23.10.2021, Kaya 203. Yenir.

100. *Paxillus involutus* (Batsch) Fr. (Ağulu iztutan)

Akkuş köyü, kavak (*Populus* sp.) ve söğüt (*Salix* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°36'48"K, 43°31'01"D, 1845m, 10.09.2021, Kaya 27; Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, 37°35'56"K, 43°33'40"D, 1923m, 27.09.2021, Kaya 28; Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ve söğüt (*Salix* sp.) ağaçlarından oluşan karışık ağaçlık alan, 37°35'27"K, 43°33'53"D, 1786m, 29.09.2021, Kaya 64; Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1787m, 04.10.2021, Kaya 106. Zehirli.

Sclerodermataceae Corda

101. *Scleroderma areolatum* Ehrenb. (Süslüfoslak)

Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1784m, 29.09.2021, Kaya 82. Yenmez.

Hymenochaetales Oberw.

Hymenochaetaceae Donk

102. *Phellinus igniarius* (L.) Quél. (Karatoynak)

Pınarca köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağacı üzeri, 37°38'33"K, 43°32'19"D, 1909m, 23.10.2021, Kaya 199; Akkuş köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağacı üzeri, 37°37'04"K, 43°28'48"D, 2249m, 11.05.2022, Kaya 246. Yenmez.

Polyporales Gäum.

Laetiporaceae Jülich

103. *Laetiporus sulphureus* (Bull.) Murrill (Kükürtmantarı)
Işık köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağacı üzeri, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1781m, 04.10.2021, Kaya 101. Yenir.

Polyporaceae Fr. ex Corda

104. *Cerioporus squamosus* (Huds.) Quél. (Görkemli)
Geçitli köyü, söğüt (*Salix* sp.) kütüğü üzeri, 37°36'41"K, 43°31'02"D, 1819m, 21.05.2022, Kaya 293. Yenir.

105. *Fomes fomentarius* (L.) Fr. (Kavmantarı)
Geçitli köyü, ceviz (*Juglans* sp.) ağacı üzeri, 37°35'19"K, 43°34'17"D, 1875m, 10.09.2021, Kaya 8; Kamışlı köyü, söğüt (*Salix* sp.) ağacı üzeri, 37°33'23"K, 43°30'50"D, 1697m, 10.09.2021, Kaya 15; Işık köyü, kavak (*Populus* sp.) ağacı üzeri, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1810m, 04.10.2021, Kaya 104; Akkuş köyü, kavak (*Populus* sp.) kütüğü üzeri, 37°36'43"K, 43°30'55"D, 1894m, 29.04.2022, Kaya 216. Yenmez.

106. *Ganoderma adspersum* (Schulzer) Donk (Koca reyşi)
Işık köyü, ceviz (*Juglans* sp.) ağacı üzeri, 37°37'18"K, 43°32'52"D, 1784m, 29.09.2021, Kaya 90. Yenmez.

107. *Lentinus tigrinus* (Bull.) Fr. (Kaplanmantarı)
Akkuş köyü, söğüt (*Salix* sp.) kütüğü üzeri, 37°36'41"K, 43°31'09"D, 1840m, 15.05.2022, Kaya 272. Yenir.

108. *Trametes trogii* Berk. (Somhindikuyruğu)
Akkuş köyü, ceviz (*Juglans* sp.) kütüğü üzeri, 37°36'41"K, 43°31'09"D, 1831m, 15.05.2022, Kaya 260. Yenmez.

109. *Trametes versicolor* (L.) Lloyd (Hindikuyruğu)
Akkuş köyü, ceviz (*Juglans* sp.) ağacı üzeri, 37°36'41"K, 43°31'02"D, 1851m, 11.05.2022, Kaya 227. Yenmez.

TARTIŞMA VE SONUÇ

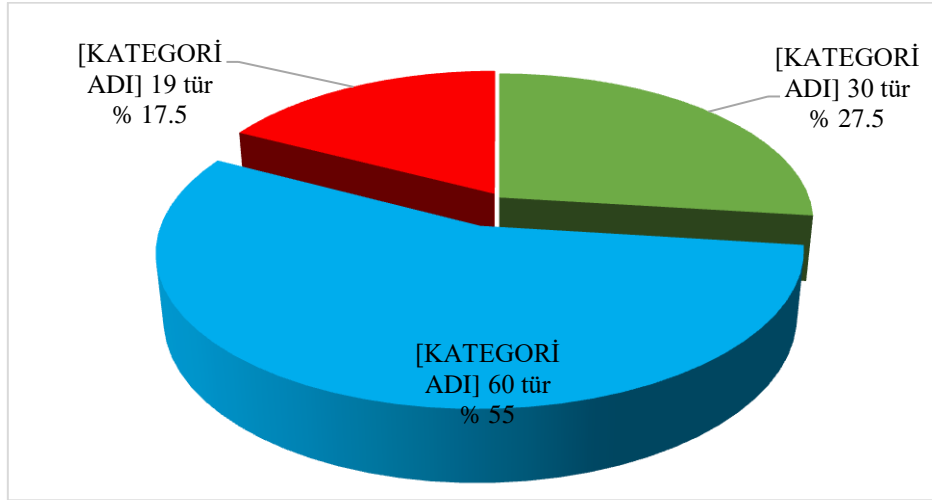
Bu çalışma Geçitli köyü (Hakkâri) ve çevresinde yapılan arazi çalışmaları ile toplanan makromantarlar üzerinde yapılmıştır. Çalışma sonucunda *Ascomycota* (%19) bölümüne ait 2 takım, 5 familya içinde dağılım gösteren 14 cinse ait 21 tür; *Basidiomycota* (%81) bölümüne ait 5 takım, 24 familya ve 44 cins içinde dağılım gösteren 88 tür olmak üzere toplam 109 makromantar türü belirlenmiştir.

Belirlenen 109 taksondan en çok üye ile temsil edilen familyaların *Basidiomycota* bölümünde yer aldığı ve sırasıyla; *Psathyrellaceae* (16 tür), *Inocybaceae* (11 tür) ve *Hymenogastraceae* (9 tür) familyaları olduğu ve bunları *Ascomycota* bölümünden *Pezizaceae* (7 tür) familyasının takip ettiği görülmektedir. Araştırma alanında tespit edilen familyaların yaklaşık dörtte birine tekabül eden 7 familya ise tek tür ile temsil edilmektedir. Araştırma alanının bitki örtüsü ve iklimik özelliklerinin, familyaların dağılımları üzerinde belirleyici etkiye sahip olduğu görülmektedir.

Tespit edilen makromantar türlerinden 30 (%27.5) tanesinin yenen, 60'ının (%55) yenmeyen ve 19'unun da (%17.5) zehirli özellikte olduğu belirlenmiştir (Şekil 2). Araştırma alanı yenilebilir makromantarlar açısından zengin olmasına karşın, bunlardan yalnızca *Pleurotus eryngii* ve *Agaricus arvensis* türleri yerel halk tarafından bilinir ve toplanıp tüketilir. *Pleurotus eryngii* türü araştırma alanında herkes tarafından "kivarka helizê (heliz mantarı)" veya "kivarka çiya (dağ mantarı)" adı ile

tanınan, yöre halkı tarafından bahar ayları boyunca çokça toplanıp pazarlarda satılan ve lezzetle yenen bir türdür (Şekil 3). *Agaricus arvensis* türü ise yöre halkının tamamının “çayır mantarı” adı ile tanıdığı fakat bazılarının yenir olarak bildiği ve toplayıp yediği bir kısmının ise yenmez olarak tanımladığı bir türdür. *Scleroderma areolatum* türü de “fise gurg (kurt yellemesi)” adı ile araştırma alanındaki köylüler tarafından tanınmakta ve yenmez olarak bilinmektedir. *Coprinopsis*, *Coprinellus* ve *Coprinus* cinslerine ait türler ise yöre insanı tarafından genel olarak “eşek mantarı” adı ile bilinir ve zehirli olarak tanınmaktadır. Ayrıca araştırma alanında ağaç ya da ağaç kalıntıları üzerinde yetişen *Pleurotus ostreatus* türü dahil birçok makromantar “ağaç mantarı” adıyla anılır ve yenmez olarak tanımlanmaktadır.

Yörede zehirlenme korkusu ve yenilebilirlik durumunun bilinmemesi gibi nedenlerle birçok yenen mantar türü tüketilmemektedir. Araştırma bölgesinde yayılış gösteren makromantarların %17.5’i (19 tür) zehirli olmasına karşın, yerel halkla yapılan görüşmelerde daha önce çevrelerinde bir mantar zehirlenmesi vakasının yaşanmadığı bilgisine ulaşılmıştır. Yöre halkının zehirlenme korkusuyla bilmediği ve tanımadığı mantarları tüketmekten kaçınması bunun nedeni olarak düşünülmektedir.



Şekil 2. Tespit edilen türlerin yenilebilirlik durumlarına göre dağılımı.



Şekil 3. Bahar aylarında yöre pazarlarında satılan *Pleurotus eryngii* bazidiyokarpları.

Tanımlanan türler, yakın bölgelerde yapılan çalışmalarla benzerlik göstermektedir. Bu benzerliğin ortak bitki örtüsü ve iklim koşullarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Araştırma alanına yakın yerlerde yapılan çalışmaların bazıları çizelge 1’de verilmiştir.

Çizelge 1. Araştırma alanı yakın çevresinde yapılmış bazı çalışmalar ve benzerlik durumu

Araştırma yöresi	Belirlenen takson sayısı	Ortak takson sayısı	Benzerlik oranı (%)
Adaklı köyü ve civarı (Yüksekova/Hakkâri) (Kesici ve Uzun 2021)	109	42	38.53
Hakkâri (Çürükçül türler) (Uzun ve ark. 2021)	30	11	36.66
Van (Demirel ve ark. 2015)	122	32	26.22
Şemdinli ve Yüksekova (Acar ve ark. 2020)	203	51	25.12

Çalışma alanı olarak belirlenen Geçitli köyü (Hakkâri) ve çevresine yakın bölgelerde daha önce yapılmış olan çalışmalar incelendiğinde en yüksek benzerlik oranlarının Adaklı köyü (Yüksekova/Hakkâri) ve çevre köylerde yetişen makromantarlar ile Hakkâri ili genelinde yetişen çürükçül makromantarlar üzerine yapılmış olan çalışmalar olduğu görülmektedir. Bu durum araştırma alanı ile bu yörelerin kısmen benzer bitki örtüsü ve iklimsel özelliklere sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Van ilinin araştırma yöresine uzak olması dolayısıyla daha farklı çevresel koşullara sahip olması, Yüksekova ve Şemdinli ilçelerinin ise özellikle Şemdinli yöresinin Akdeniz iklimine benzer iklimik koşullara sahip olması gibi nedenlerden dolayı benzerlik oranının düşük çıkması beklenen bir sonuç olarak değerlendirilmektedir. Genel olarak benzerlik oranlarının düşük çıkması araştırma alanının makromantar gelişimi bakımından kendine has özelliklere sahip olduğunu göstermektedir.

Çalışma sonucunda, Geçitli köyü (Hakkâri) ve çevresinde yetişen makromantar türleri ile bu türlerin mevsimsel dağılımları, habitat ve substrat tercihleri, yenilebilirlik durumları ve etnomikolojik özellikleri belirlenmiştir. Çalışma sonuçları, kendine özgü iklimsel özelliklere sahip olan araştırma alanının, biyolojik çeşitlilik envanterinin tespit edilmesi ve yöre halkının yararlı makromantarlardan en iyi şekilde fayda sağlayabilmesi bakımından önem arz etmektedir. Bu çalışma ile tespit edilen türlerin tamamı araştırma alanı için yeni kayıt olmakla birlikte, çalışmanın esas amaçlarından biri olan yörenin makrofungallık çeşitliliğinin belirlenmesine katkı sunulmuştur.

TEŞEKKÜR

Bu çalışma Van YYÜ Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından FYL-2021-9709 Numaralı proje ile desteklenmiştir. Katkılarından dolayı bütün çalışanlarına teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

- Acar, İ., Uzun, Y., Akata, I. (2020). Şemdinli ve Yüksekova (Hakkâri-Türkiye) ilçelerinden belirlenen bazı makrofunguslar. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tarım ve Doğa Dergisi*, 23(1), 157-167. doi: <https://doi.org/10.18016/ksutarimdoga.vi.588237>
- Acar, İ. (2023). A new locality record from the order of *Helotiales*; *Cistella grevillei*, *Mantar Dergisi*, 14(2), 78-81. doi: <https://doi.org/10.30708/mantar.1302779>
- Akata, I., Çetin, B., Işıloğlu, M. (2010). Makrofungus diversity of Ilgaz Mountain National Park and its environs (Turkey). *Mycotaxon*, 113(1), 287-290. doi: [10.5248/113.287](https://doi.org/10.5248/113.287)
- Akata, I., Kumru, E., Edis, G., Ozbey, B. G., Sahin, E. (2023). Three new records for turkish *Agaricales* inhabiting Ankara university beşevler 10th year campus area. *Kastamonu University Journal of Forestry Faculty*, 23(3), 250-263. doi: <https://doi.org/10.17475/kastorman.1394933>
- Akçay, M. E., Acar, İ., Uzun, Y. (2023). Three new records of *Helotiales* for the mycobiota of Türkiye. *Anatolian Journal of Botany*, 7(2), 117-121. doi: <https://doi.org/10.30616/ajb.1289077>
- Anonim. (2023). *Geçitli köyü, Hakkâri*. Erişim tarihi: 20 Haziran 2023, Erişim adresi: https://tr.wikipedia.org/wiki/Ge%C3%A7itli,_Hakk%C3%A2ri
- Bessette, A. R., Bessette, A. E. ve Roody, W. C. (2000). *North American boletes: A color guide to the fleshy pored mushrooms*. New York, Amerika: Syracuse University Press.
- Bessette, A. E., Bessette, A. R., Roody, W. C. ve Trudell, S. A. (2013). *Tricholomas of North America: A mushroom field guide*. Teksas, Amerika: University of Texas Press.
- Beug, M., Bessette, A. E. ve Bessette, A. R. (2014). *Ascomycete fungi of North America: A mushroom reference guide*. Teksas, Amerika: University of Texas Press.
- Breitenbach, J. ve Kränzlin, F. (1986). *Fungi of Switzerland*, (vol. 2). Lucerne, İsviçre: Verlag Mykologia.
- Breitenbach, J. ve Kränzlin, F. (1991). *Fungi of Switzerland*, (vol. 3). Lucerne, İsviçre: Verlag Mykologia.
- Breitenbach, J. ve Kränzlin, F. (1995). *Fungi of Switzerland*, (vol. 4). Lucerne, İsviçre: Verlag Mykologia.
- Breitenbach, J. ve Kränzlin, F. (2000). *Fungi of Switzerland*, (vol. 5). Lucerne, İsviçre: Verlag Mykologia.
- Buczacki, S. (2012). *Collins fungi guide: the most complete field guide to the mushrooms and toadstools of Britain & Ireland*. Glasgow, Birleşik Krallık: Collins.
- Çelik, A., Türkekul, İ., Kaygusuz, O. (2024). First record of the deadly poisonous *Galerina venenata* (*Hymenogastraceae*, *Agaricomycotina*) from Türkiye.

- Anatolian Journal of Botany*, 8(1), 34-38. doi: <https://doi.org/10.30616/ajb.1396300>
- Dähncke, M. R. (2004). *1200 pilze in farbfotos*. Aarau, İsviçre: AT Verlag.
- Demirel, K. (1996). Van yöresi makrofungusları. *Turkish Journal of Botany*, 20(2), 165-169.
- Demirel, K., Uzun, Y., Akçay, M. E., Keleş, A., Acar, İ., Efe, V. (2015). Van yöresi makromantarlarına katkılar. *Mantar Dergisi*, 6(2), 13-23.
- Gücin, F. (1990). Elazığ çevresinde belirlenen makrofunguslar. *Turkish Journal of Botany*, 14(3), 171-177.
- Hausknecht, A., Krisai-Greilhuber, I., Voglmayr, H. (2004). Type studies in North American species of *bolbitiaceae* belonging to the genera *conocybe* and *pholiotina*. *Österreichische Zeitschrift für Pilzkunde*, 13, 153-235.
- Index Fungorum (2024 [sürekli güncellenmektedir]). Erişim tarihi: 06 Mayıs 2022, Erişim adresi: <http://www.indexfungorum.org/>
- Jordan, M. (1995). *The encyclopedia of fungi of Great Britain and Europe*. Londra, Birleşik Krallık: David & Charles Book Company.
- Jordan, M. (2004). *The encyclopedia of fungi of Britain and Europe*. Londra, Birleşik Krallık: Frances Lincoln Publisher.
- Kaval, İ., Behçet, L., Çakılıoğlu, U. (2014). Ethnobotanical study on medicinal plants in Geçitli and its surrounding (Hakkâri-Turkey). *Journal of Ethnopharmacology*, 155(1), 171-184. doi: <https://doi.org/10.1016/j.jep.2014.05.014>
- Kaya, A. (2001). Contributions to the macrofungi flora of Bitlis province. *Turkish Journal of Botany*, 25(6), 379-383.
- Kaygusuz, O., Bandini, D., Knudsen, H., Türkekul, İ. (2023). Türkiye'den yeni bir tür olan *Pseudosperma pamukkalense* (Inocybaceae: Agaricomycetes). *Phytotaxa*, 599(4), 225-238. doi: [10.11646/phytotaxa.599.4.2](https://doi.org/10.11646/phytotaxa.599.4.2)
- Keleş, A. (2010). Macrofungal diversity of Erzincan province (Turkey). *International Journal of Botany*, 6(4), 383-393.
- Kesici, S., Uzun, Y. (2021). Adaklı (Yüksekova/Hakkâri) ve çevre köylerde belirlenen makromantarlar. *Mantar Dergisi*, 12(2), 148-162. doi: <https://doi.org/10.30708/mantar.916649>
- Kränzlin, F. (2005). *Fungi of Switzerland*, (vol. 6). Lucerne, İsviçre: Verlag Mykologia.
- Kuo, M. ve Methven, S. A. (2014). *Mushrooms of the Midwest*. Chicago, Amerika: University of Illinois Press.
- Moser, M. (1983). *Keys to agarics and boleti*. Stuttgart, Almanya: Gustav Fischer Verlag.
- Phillips, R. (1981). *Mushrooms and other fungi of Great Britain and Europe*. Londra, Birleşik Krallık: Pan Books.
- Phillips, R. (2006). *Mushrooms*. Londra, Birleşik Krallık: Macmillan.
- Sadullahoğlu, C., Kesici, S., Uzun, Y., Akçay, M. E., Kaya, S. (2023). Türkiye kortikoid mantarlarına Hakkâri'den yeni bir kayıt. *Doğu Fen Bilimleri Dergisi*, 6(1), 10-14. doi: <https://doi.org/10.57244/dfbd.1216908>
- Sesli, E. ve Denchev, C. M. (2014). *Checklists of the myxomycetes, larger ascomycetes and larger basidiomycetes in Turkey*. 6th edn. Checklists Online. Erişim tarihi: 01 Kasım 2022, Erişim adresi: <http://www.mycotaxon.com/resources/checklists/sesli-v106-checklist.pdf>

- Sesli, E., Asan, A., Selçuk, F., Abacı Günyar, Ö., Akata, I., Akgül, S., Alkan, S., Allı, H., Aydoğdu, H., Berikten, D., Demirel, K., Demirel, R., Doğan, H. H., Erdoğan, M., Ergül, C. C., Eroğlu, G., Giray, G., Halikî Uztan, A., Kabaktepe, Ş., Kadaifçiler, D., Kalyoncu, F., Karaltı, İ., Kaşık, G., Kaya, A., Keleş, A., Kırbağ, S., Kıvanç, M., Ocak, İ., Ökten, S., Özkale, E., Öztürk, C., Sevindik, M., Şen, B., Şen, İ., Türkekul, İ., Ulukapı, M., Uzun, Y., Uzun, Y. ve Yoltaş, A. (2020). *Türkiye mantarları listesi*. İstanbul, Türkiye: ANG Vakfı Yayınları.
- Sesli, E. (2023a). *Pseudoporpoloma pes-caprae* (Tricholomataceae): A new record for the mycota of Türkiye. *Anatolian Journal of Botany*, 7(1), 29-31. doi: <https://doi.org/10.30616/ajb.1244401>
- Sesli, E. (2023b). *Hebeloma limbatum* Beker, Vesterh. & U. Eberh. A new record for the Turkish mycota. *Mantar Dergisi*, 14(1), 51-54. doi: <https://doi.org/10.30708/mantar.1239194>
- Sesli, E. (2023c). *Cortinarius bovinus* Fr., A new record for the Turkish mycota. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tarım ve Doğa Dergisi*, 26(6), 1443-1446. doi: <https://doi.org/10.18016/ksutarimdog.vi.1242499>
- Sesli, E. (2023d). *Cortinarius brunneofulvus* (Cortinariaceae): Türkiye mikotası için yeni bir kayıt. *Bağbahçe Bilim Dergisi*, 10(2), 256-259. doi: <https://doi.org/10.35163/bagbahce.1245321>
- Sesli, E. (2023e). *Cortinarius terribilis* (Cortinariaceae): A new record for the Turkish mycota from Trabzon. *Biodicon*, 16(2), 98-101. doi: <https://doi.org/10.46309/biodicon.2023.1236174>
- Solak, M. H., Işıloğlu, M., Kalmış, E. ve Allı, H. (2015). *Macrofungi of Turkey checklist*. İzmir, Türkiye: Üniversiteler Ofset.
- Solak, M. H. ve Türkoğlu, A. (2022). *Macrofungi of Turkey checklist*, (vol. 3). İzmir, Türkiye: Kanyılmaz Matbaacılık.
- Thompson, P. I. (2013). *Ascomycetes in colour: Found and photographed in Mainland Britain*. Indiana, Amerika: Xlibris.
- Türkekul, İ. (2003). Tokat ili mantar florasına katkı. *Turkish Journal of Botany*, 27(4), 313-320.
- Uzun, Y., Kaya, A. (2023). *Leucoglossum leucosporum*, Türk mikobiyotası için yeni bir kayıt. *Mantar Dergisi*, 14(2), 92-95. doi: <https://doi.org/10.30708/mantar.1341288>
- Uzun, Y. (2010). Macrofungal diversity of Ardahan and Iğdır province. *International Journal of Botany*, 6(1), 11-20.
- Uzun, Y., Acar, İ., Kesici, S., Akçay, M. E. (2021). Hakkâri ilinde tespit edilen bazı çürükçül makrofunguslar. *Şırnak Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 2(2), 23-31.
- Yeşilyurt, F., Uzun, Y., Kaya, A. (2023). *Pseudoboletus parasiticus* (Bull.) Šutara, a new record for Turkish mycobiota. *Biyolojik Çeşitlilik ve Koruma Dergisi*, 16(1), 70-74. doi: <https://doi.org/10.46309/biodicon.2023.1227860>
- Yeşilyurt, F., Karaduman, Y., Uzun, Y., Kaya, A. (2024). *Simocybe centunculus*, a new record for the mycobiota of Türkiye. *Anatolian Journal of Botany* 8(1), 46-49. doi: <https://doi.org/10.30616/ajb.1414991>